

Zaczniemy od pieniędzy (3 listopada 2015)

2015-11-10

Podobnie jak robiłem to przy rozpoczęciu każdej kolejnej kadencji parlamentu, tak i tym razem będę chciał się podzielić z krakowskimi parlamentarzystami propozycjami zmian w przepisach prawa, których wprowadzenie w życie ułatwiłoby funkcjonowanie gmin. Zdecydowanie najpilniejsze będzie uporządkowanie spraw finansowych. Czas pokaże w jakim stopniu nowy parlament jest przychylny samorządom.

Kampania wyborcza obfitowała w obietnice oraz zapowiedzi zmian w systemie podatkowym od osób fizycznych i prawnych. Niewątpliwie zwiększenie kwoty wolnej od podatku czy obniżenie podatków z punktu widzenia obywatela ma same zalety. Muszę jednak zwrócić uwagę, iż każda zmiana podatkowa będzie wpływać na system dochodowy dla jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie właściwie nie ma żadnych instrumentów prawnych, które chroniłyby samorząd przed utratą środków pieniężnych w wyniku mniej lub bardziej racjonalnych machinacji podatkowych. Odnoszę to także do takich - skądinąd słusznych - postulatów jak zwiększenie kwoty wolnej od podatków. Jeżeli politycy poważnie traktują konstytucyjną zasadę decentralizacji i samodzielności finansowej gmin, powiatów i województw musi nastąpić wprowadzenie do ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego reguły mówiącej o obowiązku rekompensowania ubytków w dochodach własnych JST w wyniku zmiany udziału wspólnot gminnych, lokalnych regionalnych w podatkach od osób fizycznych i prawnych.

Z punktu widzenia interesów miasta, bardzo bym chciał, by nowy rząd i parlament rozważyli powrót do wcześniejszych zasad pozwalających na proinwestycyjne finansowanie zadań samorządów z kredytów (reguła 60 i 15 procent). Dzisiaj reguły wydatkowe określone w ustawie o finansach publicznych powodują, że gminy nie posiadają pełnych instrumentów finansowych do budowy nowych dróg, szkół, linii tramwajowych... Brak tej elastyczności skutkuje brakiem możliwości pozyskiwania środków na wkłady własne przy pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej.

Już niedługo poznamy kształt budżetu państwa na 2016 rok. Dla samorządów priorytetem jest urealnienie kwot przeznaczone na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Są to zadania rządowe, a więc służące nie tylko lokalnej wspólnotie, ale są realizowane w interesie ogólnopaństwowym. Strona rządowa, zgodnie z prawem, odpowiada za finansowanie tych zadań, lecz środki, jakie trafiają do samorządów, są niewystarczające. Na tym tle należy sformułować ogólny postulat dokonania przeglądu zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i wypracowania jednolitych zasad ich finansowania. Wprawdzie Prokuratoria Generalna uważa, iż jednostki samorządu terytorialnego mogą przeznaczać środki własne na sfinansowanie niezbędnych wydatków dla zrealizowania powierzonych im zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, jednakże nie mają takiego obowiązku... Ale już np. RIO we Wrocławiu uważa, iż: finansowanie ze środków własnych JST realizacji zadań zleconych może skutkować naruszeniem przepisów ustawy o finansach publicznych. Najlepszym sposobem rozwiązania tego spornego problemu jest przeznaczanie środków na te zadania w adekwatnej wysokości, co może zagwarantować nowy parlament w ustawie budżetowej na rok 2016.